

HISTORIE AEROKLUBU

Historie vzniku letiště ve Starém Městě je datována do druhé poloviny třicátých let dvacátého století, kdy muselo tehdejší Československo čelit stále sílící hrozbě německého nacismu.

Na stupňující se vojensko-politický nátlak reagovala Československá vláda přijetím celé škály opatření, jejichž cílem bylo posílení obranyschopnosti země v případě německého útoku.

Kromě výstavby linie stálého opevnění podél hranic v průběhu třicátých let probíhalo i budování nových vojenských letišť.

Letecká základna měla podle plánů předválečného Hlavního štábu vzniknout také ve Starém Městě u Moravské Třebové.

V době mobilizace v září 1938 byla na letišti ve Starém Městě hotová zhruba jedna třetina stavebních prací. Přesto zde byla již dne 23. června 1938 zřízena stanice Četnické letecké hlídky.

Po podpisu mnichovské dohody 30. září 1938 postihl letiště zajímavý osud.

Na rozdíl od ostatních letišť, která byla v drtivé většině případů situována ve vnitrozemí, bylo Staré Město v rámci záboru obsazeno jednotkami Wehrmachtu.

Po nich se zde koncem října objevily i letouny Luftwaffe. První ze dvou stíhacích skupin, I/JG – 331, přilétá 1. listopadu 1938.

Druhá stíhací skupina IV/JG – 132 byla narychlo zformována k 1.červenci 1938. Její neobvyklou výzbrojí se staly stíhací letouny Heinkel HE 112, které byly později nahrazeny Messerschmitty Bf 109C.

Skupiny zde setrvaly až do 15. března 1939, kdy se její stroje podílely na obsazení letiště v Olomouci.

Jak je z předchozího patrné, využili Němci okamžitě zisku velkého, byť teprve rozestavěného letiště k přesunutí poměrně početných jednotek Luftwaffe.

V Sudetech začaly létat moderní stroje, výkonově nadřazené letounům používaným československým letectvem.

Letouny Luftwaffe, operující nejen ze Starého Města, ale také z Karlových Varů či Mariánských Lázní, byly připraveny na okupaci.

Během druhé světové války bylo letiště ve Starém Městě využíváno jako velká opravárenská základna pro letouny operující na východní frontě. Rozměry letištní plochy měly dosáhnout trojnásobku oproti dnešnímu stavu, některé zdroje uvádějí i instalaci přehledového radaru na hřebeni Hřebče, patrně na stejném místě, které bylo o desítky let později vybráno ke stavbě televizního vysílače.

S opravárenskými dílnami na letišti měla úzce spolupracovat opravná leteckých motorů zřízená v nedalekém Krasíkově.

V posledních dnech války, přesněji 6. května 1945, pak do Starého Města přiletěly letouny stíhací skupiny I/JG 77 „Herz Ass“ (srdcové eso), tvořící dosud jádro protivzdušné obrany Slezska a Ostravské průmyslové oblasti, operující před tím z Dolního Benešova a Jakartovic u Opavy.

Ze Starého Města se po vyhlášení kapitulace příslušníci Luftwaffe 8. května pokusili dosáhnout do západních Čech k Američanům.

Německým pilotům však nepřálo štěstí. Podařilo se jim ustoupit pouze do Havlíčkova Brodu, kde je dostihla a zajala Rudá armáda.

Po odsunu původního německého obyvatelstva nově příchozí české etnikum brzy po válce navázalo na letecké aktivity ve Starém Městě.

V areálu letiště zůstala stát jen administrativní budova a při ní betonová plocha, na které stával ocelový montovaný hangár, který byl před koncem války Němci demontován a odvezen neznámo kam.

Letištní plocha byla v několika místech rozorána, aby nemohla být používána pro provoz. V dolní části stálo několik vraků vojenských stíhaček.

Situace se postupně stabilizovala natolik, že v roce 1948 byl postaven dřevěný hangár a v roce 1949 byla aeroklubu přidělena nová letadla – kluzák Z 23 Honza, větroň Krajánek a také jednomotorový letoun Praga E 114.

V padesátých letech v aeroklubech nastalo období reorganizací.

Nejdříve byla v roce 1951 založena organizace Doslet a v roce 1953 byl založen Svazarm (Svaz pro spolupráci s armádou), kdy aerokluby přešly pod tuto organizaci stejně jako ostatní technické sporty.

V průběhu 70. let minulého století se začíná psát novodobá historie letiště a místního aeroklubu.

Vzhledem ke své poloze uprostřed tehdejší ČSSR bylo letiště vybráno pro vznik základny pro přípravu a sídlo reprezentace v leteckých sportech (bezmotorové létání a akrobacie) a vzniklo zde Středisko vrcholového sportu (SVS).

V tomto období byl vybudován areál letiště do dnešní podoby (ubytovny, hangárovací kapacity, servisní dílny, čerpací stanice LPH, rehabilitační centrum,...).

S působením SVS jsou spojená taková jména sportovního letectví, jako jsou mistři světa v letecké akrobacii Ivan Tuček a Petr Jirmus.

V bezmotorovém létání jsou to medailisté z mezinárodních mistrovství Marie Kyzivátová, Hana Zejdová, Štěpánek, Miloš Dedera, Jaroslav Vávra a další.

Na letišti ve Starém Městě započali také svoji sportovní kariéru mistři světa v parašutismu, a to Jindřich Vedmoch, Jiří Gečnuk, Katka Papežíková.

Po revoluci v roce 1989 dochází v důsledku společenských změn k útlumu činnosti SVS.

Jako nástupnická organizace na letišti působí Letecké akrobatické centrum zajišťující reprezentaci ČR v letecké akrobacii. Mezi členy patřil i tragicky zesnulý mistr světa v letecké akrobacii Martin Stáhalík.

V současné době zde působí mezinárodně úspěšní medailisté, jako například Martin Šonka, Petr Biskup a další.